

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Ivona Ol'hová: Recepcia a vývoj Sinjskej alky = Development and Perception of the Sinjska Alka. Praha, FF UK 2015, 45 s., il.

Předložená bakalářská práce se věnuje velmi zajímavému tématu, které je v českém prostředí málo známé a usiluje seznámit česká a slovenské zájemce o folklorní tradice v Chorvatsku s rytířským turnajem spjatým s městem Sinj. Název práce ve slovenštině uvádí čtenáře v pochybnost, jak lze recepci jistého fenoménu předřadit jeho vývoji, souběžný název v angličtině pak uvádí pořadí zkoumání na pravou míru.

Obsahová stránka práce

Autorka si stanovila cíle dva: jednak individuální – porozumět folklórnímu fenoménu specifického chorvatského turnaje tzv. alky, a jednak cíl kolektivní – propagaci tohoto jedinečného prázdninového folklorního zážitku v české a slovenské veřejnosti.

Posluchačka práci strukturuje do tří oddílů – podává historicko-geografický popis regionu, historii turnajů alky a popis samotného turnaje.

V první kapitole *Cetinská krajina a Sinj* (s. 6-15) se autorka věnuje zpočátku nepodstatně historickému vývoji regionu již od dob prvního osídlení původním neslovanským obyvatelstvem, jako by snad turnaj alka měl vazby na toto období a na ilyrské, respektive dalmatské obyvatelstvo. Relevantní pro práci je historické období osmanské expanze v Cetinském kraji a samotném městě Sinj od roku 1516 do roku 1715, kdy domácí vojsko zvítězilo nad osmanskými obléhateli města a od tohoto roku se oslava výročí vítězství koná víceméně pravidelně až dodnes. Ani následné historické události s ohledem na téma nemusely být podány tak zevrubně, postačily by odkazy vztahující se k podpoře či potlačování tradice turnajů.

V druhé kapitole *Historický vývoj Sinjskej alky* (s. 17!-24) autorka podává stručnou informaci o rytířských turnajích, ze kterých alka čerpá a na které navazuje. Dále je podán historiát pořádání turnajů, přerušování a obnovování tradice, Posluchačka upozorňuje na fakt politických tlaků na podporu či útlum turnajů v minulosti i v současnosti. Kapitola je po stránce informativní relevance vybudována solidně.

Ve třetí, stěžejní kapitole *Alka: rysy, črty a priebeh* (s. 25-39) se věnuje popisu samotného turnaje, dále organizaci turnajů a úloze Rytířského alkarského spolku, seznamuje se závodní dráhou, popisuje oblečení závodníků a účastníků turnaje a výzbroj soutěžících a podrobně líčí průběh hlavního dne turnaje. Autorka vykazuje velmi dobrou znalost všech detailů spojených s materiální výbavou soutěžících, upozorňuje na politický a národovecký aspekt turnaje i na jeho význam pro světové kulturní dědictví. Při popisu krojů aktérů turnaje pisatelka rozlišuje dva druhy krojů a to lidové a národní „... alkar bol oblečený v národnom kroji zatiaľ čo mládenec iba v ľudovom.“ (s. 34). Oba jsou oblečeni do národních lidových krojů, jde o rozdíl ve společenském postavení rytířů a jejich doprovodu mládenců, který je vyjádřen symbolem zdobnosti či skromnosti oděvu. V popise samotného turnaje, jeho aktérů, oblečení a výzbroje bylo možné upozornit jak na historické proměny, tak na společenské a sociální postavení jednotlivých představitelů turnaje a celkově mohlo být zpracovanému lidovému fenoménu věnováno výraznější etnografické hodnocení.

Práce jako ucelená informace o specifickém chorvatském kulturním dědictví pro širokou veřejnost splňuje svůj účel. Jako bakalářská práce uzavírající odborné studium jihoslovanského areálu je poměrně nepřesvědčivá. Stesky nad tím, že pisatelka musela překládat materiály o tématu do svého mateřského jazyka (s. 40) jsou u studentky chorvatštiny nepatřičné. Navíc posluchačka zcela pominula výtečný zdroj pro zvolené téma práce povídku Dinka Šimunoviće Alkar, která byla přeložena do češtiny respektive slovenštiny, dále měla k dispozici bakalářskou, česky psanou práci na podobné téma, kterou uvádí v seznamu literatury a ze které evidentně čerpala, včetně chyby(!) (Barbora Veselá: *Sinjská alka – vznik, vývoj a problémy modernity*. Bakalářská diplomová práce. Vedoucí práce: Mgr. Aloisie Zmeškalová. Brno 2011).

Historický výklad často stojí na vratkých tvrzeních a na řadě populistických klišé. Např. v pozn. 55 (s. 20) opomíjí při výčtu jednotlivých státních útvarů, které vstoupily do Království Srbů, Chorvatů a Slovinců v roce 1918, Království Černá Hora. Jméno jugoslávského prezidenta Josipa Broze Tita nelze zkracovat do iniciál J. B. Tito (s. 15), neboť Broz je jeho příjmení a Tito přezdívka.

Práce je v textu doplněna fotografiemi ilustrujícími téma práce. Bylo by vhodnější umístit je do přílohy, takto jen rozšiřují počet stránek textu. Nota bene stránek je fakticky 44, s. 16 je očíslovaná, ale prázdná.

Použitá literatura

Práci nezdobí Seznam literatury. Rozdělení na prameny, primární a sekundární literaturu a články uveřejněné na internetu svědčí o tom, že posluchačka nemá jasno, kam který titul patří, elektronické zdroje jsou uvedeny na dvou místech, v pramenech a v internetových člancích.

Jeden z titulů zmiňovaných v úvodu s chybně uvedeným autorem (s. 4) v seznamu literatury chybí, u práce I. Markoviće je uveden rok 1898 místo 1998, bakalářská práce B. Veselé je uvedena s neúplným názvem. U chorvatského překladu historického díla Alberta Fortise není uveden rok vydání, jde o rok 1984. U publikace Soldo, Josip: *Sinjska spomenica 1715–1965*. Sinj 1965 chybí spoluautor Šetka, Jeronim.

Na s. 4 je uvedena literatura, ze které posluchačka čerpala. „Doležitým zdrojom informácii boli publikácie od Jura Šimića ...“ autor se jmenuje Šime Jurić, (znovu chybně uvedeno na s. 40); dále z jeho knih uvádí „*Sinjska alka: Informativny vodič po Cetinskoj prajiny a Iz povjesti alke*“ správně: *Sinjska alka : informativni vodič po Cetinskoj krajini a Iz povijesti alke*“ (druhá publikace není uvedena v seznamu literatury). „Za velmi přínosný zdroj možem označit knihu Ivana Markovića s názvom Sinj i njegovo slavje“ správně Sinj i njegovo slavje, „Dalej som pri písaní využila veľmi zaujímavú publikáciu s príznačným názvom Alka od Borisa Ljubicića...“ správně Ljubičića.

Porovnejme s bakalářskou prací Barbory Veselé: **Sinjská alka – vznik, vývoj a problémy modernity**. Brno 2011, kde v úvodu je o použité literatuře informováno takto: „Použili jsme například knihy od Jure Šimiće, který velkou část svého života zasvětil právě tématu Sinjská alka. Od tohoto autora jsme čerpali z publikací: *Dokumenti i književna građa o Sinjskoj alki*, *Sinjska alka: informativni vodič po Cetinskoj krajini*, *Iz povijesti Alke* nebo dále z knihy s názvem *Sinjska alka prema sredovječnim igrama*. Další přínosný autor pro nás byl Ivan Marković a jeho kniha s názvem *Sinj i njegovo slavje*. Velice zajímavá publikace je od Borise Ljubičiće s jednoduchým názvem *Alka*, která vyšla v roce 2001.“(s. 5)

Jazykový projev

Práce vykazuje značnou nedbalost v jazykové rovině. Především se v textu vyskytuje značný počet překlepů, respektive záměn pořadí písmen ve slově, což v některých případech vyvolává dojem, že pisatelka neporozuměla termínům či jménům (rod Nelipić, resp. Nelipčić

je uveden také jako Neplitić (s. 9); turecká zbraň jatagan je uvedena dvakrát v přepisu do angličtiny s přesmykem slabik yagatan (s. 35).

Závažný nedostatek představuje absence interpunkce, souvětí podřadná nejsou z valné většiny oddělena od věty hlavní čárkou. Věty jsou neúplné, chybí podstatná jména, není dodržována shoda podmětu s přísudkem, slovesné vazby nejsou správné

Autorka nesjednotila terminologii a tak organizace pořádající turnaje Rytířský alkarský spolek (Viteško alkarsko društvo) je označována někdy jako družstvo, jindy združenie a následně spoločnosť.

Hodnocení

Práce vykazuje řadu formálních nedostatků, po obsahové stránce je přijatelná. I přes výše uvedená pochybení práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Práci doporučuji k veřejné obhajobě, považuji ji zejména z hlediska jazykového projevu jako práci průměrnou s hodnocením stupněm dobře.

PhDr. Milada Nedvědová, Ph.D.

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

V Praze, 27. 8. 2015